

מחווין למבחן 18 בתורה (בספר במדבר) לכיתה ד', נוסח ב', תשס"ח

הנחיות כלליות לבודקים

- * בפריטים הפתוחים (בניית תשובה) יש להעריך את התשובה לפי ההנחיות המפורטות במחווין, ולרשום את הקידוד המתאים בדף ריכוז הציונים.
- * אם התלמיד כתב יותר ממספר התשובות הנדרש, ייבדקו רק אלה הנדרשות, לפי סדר כתיבתן.
- * אם התלמיד לא כתב תשובה או לא סימן תשובה, יש לסמן "לא ענה" (ל"ע) בדף ריכוז הציונים.

מספר פריט	סוג פריט	התשובה הנכונה ופירוט רמות הביצוע	טווח הציון לתשובה												
חלק א' – המקרא ומשמעותו															
1	ר"ב	<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="width: 25%;">מפקד ראשון (פרק א', א'–מ"ז)</th> <th style="width: 25%;">מפקד שני (פרק ג', י"ד–ל"ט)</th> <th style="width: 25%;">מפקד שלישי (פרק ג', מ'–מ"ג)</th> <th style="width: 25%;"></th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>א. כל שבטי ישראל חוץ משבט לוי</td> <td>ב. כל בני לוי</td> <td>ג. כל בכור זכר לבני ישראל</td> <td></td> </tr> <tr> <td>ד. מבן עשרים שנה ומעלה</td> <td>ה. מבן חודש ומעלה</td> <td>ו. מבן חודש ומעלה</td> <td></td> </tr> </tbody> </table>	מפקד ראשון (פרק א', א'–מ"ז)	מפקד שני (פרק ג', י"ד–ל"ט)	מפקד שלישי (פרק ג', מ'–מ"ג)		א. כל שבטי ישראל חוץ משבט לוי	ב. כל בני לוי	ג. כל בכור זכר לבני ישראל		ד. מבן עשרים שנה ומעלה	ה. מבן חודש ומעלה	ו. מבן חודש ומעלה		
		מפקד ראשון (פרק א', א'–מ"ז)	מפקד שני (פרק ג', י"ד–ל"ט)	מפקד שלישי (פרק ג', מ'–מ"ג)											
		א. כל שבטי ישראל חוץ משבט לוי	ב. כל בני לוי	ג. כל בכור זכר לבני ישראל											
		ד. מבן עשרים שנה ומעלה	ה. מבן חודש ומעלה	ו. מבן חודש ומעלה											
		א. =1 כל שבטי ישראל חוץ משבט לוי =0 אחרת	1–0												
		ב. =1 כל בני לוי =0 אחרת	1–0												
		ג. =1 כל בכור זכר לבני ישראל =0 אחרת	1–0												
		ד. =1 מבן עשרים שנה ומעלה =0 אחרת	1–0												
ה. =1 מבן חודש ומעלה =0 אחרת	1–0														
ו. =1 מבן חודש ומעלה =0 אחרת	1–0														

מחווין למבחן 18 בתורה (בספר במדבר) לכיתה ד', נוסח ב', תשס"ח

מספר פריט	סוג פריט	התשובה הנכונה ופירוט רמות הביצוע	טווח הציון לתשובה
2	ר"ב	א. =1 אם הנבחן סימן (2) "לאהרון ולבניו" בלבד =0 אחרת	4-1
	פתוח	ב1. =1 הסבר הברכה "יברכך": שלאדם יהיו הרבה נכסים ו/או הרבה כסף ו/או פרנסה. יש לקבל גם את התשובה: רכושו של האדם יתברך. =0 אחרת	1-0
	פתוח	ב2. =1 התוספת של הברכה "וישמרך": שה' ישמור על הנכסים שלך מפני שודדים. יש לקבל גם את התשובה: שכספך לא ייגנב. =0 אחרת. הערה: העתקת לשון רש"י לא תתקבל. אלא בשינויים קלים כגון: החלפת סדר המילים או במקום שודדים נכתב גנבים, במקום נכסים נכתב כספים.	1-0
	פתוח	ג. =3 תשובה מלאה: המברך הוא ה', הקב"ה (ג1), והוא מברך את עם ישראל ו/או את הכוהנים (ג2). =2 ענה נכון רק על ג1 אך שגה ב-ג2. =0 אחרת (אם שגה ב-ג1, יקבל 0 נקודות גם אם ענה נכון על ג2).	3, 2, 0

מחונן למבחן 18 בתורה (בספר במדבר) לכיתה ד', נוסח ב', תשס"ח

מספר פריט	סוג פריט	התשובה הנכונה ופירוט רמות הביצוע	טווח הציון לתשובה
3	פתוח	א.1. =1 צריך להקריב פסח שני בחודש אייר ו/או בחודש השני. =0 אחרת	1-0
		א.2. =1 היום בחודש הוא י"ד ו/או ארבעה עשר. =0 אחרת	1-0
		א.3. =1 החלק של היום הוא בין הערביים ו/או אחר הצהריים. =0 אחרת	1-0
		ב. =2 משה ידע להשיב לאנשים שלא הקריבו את הפסח בזמנו כי הוא שאל את ה'. לקבל גם כי ה' אמר לו ו/או כי הלך לשמוע מה ה' יצווה. =0 אחרת	2, 0
		ג. =2 אם הנבחן ציין שניים מהמקרים הבאים: מקושש העצים; פנחס, זמרי וכוזבי; בנות צלפחד. לקבל גם אם התלמיד תיאר את המקרה במילותיו. =1 אם הנבחן ציין אחד מהמקרים המוזכרים לעיל =0 אחרת	2-0
		ד.1. =1 פירוש המילים "למה נגרע": מדוע נפסיד ו/או מדוע ימנעו מאתנו. לקבל גם כל תשובה אחרת שמביעה את משמעות הביטוי כגון: למה אנחנו לא יכולים להשתתף. =0 אחרת	1-0
		ד.2. =2 אפשר ללמוד מפסוק זה ש"האנשים ההמה" מחבבים את המצוות. לקבל גם כל תשובה אחרת שמביעה את משמעות הביטוי כגון: רוצים לעשות/לקיים את המצוות. =0 אחרת	2, 0

מחונן למבחן 18 בתורה (בספר במדבר) לכיתה ד', נוסח ב', תשס"ח

מספר פריט	סוג פריט	התשובה הנכונה ופירוט רמות הביצוע	טווח הציון לתשובה
4	פתוח	<p>א.1 = 1 ה' העניש את מרים בצרעת. = 0 אחרת</p>	1-0
		<p>א.2 = 1 ה' "עשה" כך למרים כי מרים דיברה לשון הרע על משה, ו/או כי מרים דיברה נגד משה, ו/או כי מרים לא פחדה לדבר על משה (עבד ה'), ו/או כי מרים דיברה על אשת משה (האישה הכושית). = 0 אחרת</p>	1-0
		<p>ב.1 = 1 העם חיכה למרים ו/או העם לא נסע עד שתירפא ו/או עד שתיטהר. יש לקבל גם את התשובה: העם חיכה למרים במשך שבוע. לקבל גם ציטוט של הפסוק. = 0 אחרת</p>	1-0
		<p>ב.2 = 2 מרים זכתה לכבוד זה כי השגיחה ו/או שמרה על משה אחיה כאשר אמו הניחה אותו בתיבה ביאור ו/או לא הפקירה את משה ו/או חיכתה למשה שהושלך ליאור. = 0 אחרת</p>	2, 0

מחווין למבחן 18 בתורה (בספר במדבר) לכיתה ד', נוסח ב', תשס"ח

מספר פריט	סוג פריט	התשובה הנכונה ופירוט רמות הביצוע	טווח הציון לתשובה									
5	פתוח	<table border="1"> <thead> <tr> <th>תשובת המרגלים (בלשון הפסוק)</th> <th>פירוש הבקשה (בלשון התלמיד)</th> <th>הבקשה של משה</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2. עז העם היושב בארץ</td> <td>1. האם כוחו של העם חזק או חלש, ו/או האם בני העם גיבורים או פחדנים</td> <td>וְאֵת הָעָם... הֶחֱזַק הוּא הִרְפָּה (י"ג, י"ח)</td> </tr> <tr> <td>4. הערים בצורות גדולות מאוד</td> <td>3. האם הערים פתוחות או מבוצרות (מוקפות חומה)</td> <td>וְמָה הָעָרִים... הַבְּמִחְנֵים אִם בְּמִבְצָרִים (י"ג, י"ט)</td> </tr> </tbody> </table>	תשובת המרגלים (בלשון הפסוק)	פירוש הבקשה (בלשון התלמיד)	הבקשה של משה	2. עז העם היושב בארץ	1. האם כוחו של העם חזק או חלש, ו/או האם בני העם גיבורים או פחדנים	וְאֵת הָעָם... הֶחֱזַק הוּא הִרְפָּה (י"ג, י"ח)	4. הערים בצורות גדולות מאוד	3. האם הערים פתוחות או מבוצרות (מוקפות חומה)	וְמָה הָעָרִים... הַבְּמִחְנֵים אִם בְּמִבְצָרִים (י"ג, י"ט)	
		תשובת המרגלים (בלשון הפסוק)	פירוש הבקשה (בלשון התלמיד)	הבקשה של משה								
2. עז העם היושב בארץ	1. האם כוחו של העם חזק או חלש, ו/או האם בני העם גיבורים או פחדנים	וְאֵת הָעָם... הֶחֱזַק הוּא הִרְפָּה (י"ג, י"ח)										
4. הערים בצורות גדולות מאוד	3. האם הערים פתוחות או מבוצרות (מוקפות חומה)	וְמָה הָעָרִים... הַבְּמִחְנֵים אִם בְּמִבְצָרִים (י"ג, י"ט)										
1-0	א.1 =1 אחרת =0	האם כוחו של העם חזק או חלש, ו/או האם בני העם גיבורים או פחדנים. לקבל גם תשובה המכילה את אחד מההפכים בלבד כגון: חלש בלבד.										
1-0	א.2 =1 אחרת =0	עז העם היושב בארץ. לקבל גם תשובה המכילה ציטוט יתר או חסר ובלבד שמופיעה המילה עז.										
1-0	א.3 =1 אחרת =0	האם הערים פתוחות או מבוצרות (מוקפות חומה). לקבל גם תשובה המכילה את אחד מההפכים בלבד כגון: מבוצר בלבד.										
1-0	א.4 =1 אחרת =0	הערים בצורות גדולות מאוד. לקבל גם תשובה המכילה ציטוט יתר או חסר ובלבד שמופיעות המילים הערים בצורות.										
1-0	ב. =1 אחרת =0	אפשר ללמוד מהתנהגותו של כלב שהוא אמיץ ו/או נאמן לה' ו/או מאמין בה' ו/או לא נכנע ללחץ חברתי ו/או מנהיג ו/או איש אמת ו/או אופטימיסט ו/או כל תשובה אחרת שממנה משתמע הכתוב בסעיף ב.										
1-0	ג. =1 אחרת, =0	ה' הבטיח לכלב להיכנס לארץ, ו/או שחברון תינתן לו (על-פי רש"י). הערה: לא לקבל העתקת לשון הכתוב.										
2-0	ד. =2 אחרת =0	אם הנבחן ציין שניים מהדברים הטובים שאמרו יהושע וכלב על הארץ: "טובה הארץ מאוד מאוד", ו/או "זבת חלב ודבש", ו/או ו"זה פריה". לקבל גם תשובה המכילה ציטוט של הפסוק כולו. אם הנבחן ציין דבר אחד מהדברים המוזכרים לעיל.										

מחווין למבחן 18 בתורה (בספר במדבר) לכיתה ד', נוסח ב', תשס"ח

מספר פריט	סוג פריט	התשובה הנכונה ופירוט רמות הביצוע	טווח הציון לתשובה
5	פתוח	ה. =1 לפי דברי יהושע וכלב, בני ישראל לא צריכים לפחד להיכנס לארץ כי ה' אתם ו/או כי ה' אינו עוזר לגויים שבארץ. יש לקבל גם את התשובות: סר מגינם ו/או ה' יעזור לנו. =0 אחרת	1-0
		11. =1 פירוש המילה "ויהס": השתיק. =0 אחרת, ובכלל זה כל שימוש בשורש ה.ס.ה.	1-0
		21. =1 פירוש המילים "עם הארץ": מהעם בארץ. =0 אחרת	1-0
6	פתוח	א. =4 אם הנבחן ציין שתיים ממתנות הכהונה המוזכרות בפסוקים: ביכורים ו/או תרומה גדולה ו/או חרם =2 אם הנבחן ציין אחת ממתנות הכהונה המוזכרות לעיל. =0 אחרת. לא לקבל: העתקת לשון הפסוק; יותר מתשובה אחת לכל סעיף.	4, 2, 0
		ב.1. =6 אם הנבחן ציין שלושה מסוגי הבכורות המוזכרים בפסוקים: בכור אדם ו/או בכור בהמה טהורה ו/או בכור בהמה טמאה. יש לקבל גם את התשובה: בכור חמור במקום בכור בהמה טמאה ו/או שור, כבש או עז במקום בכור בהמה טהורה. =4 אם הנבחן ציין שניים מסוגי הבכורות המוזכרים לעיל. =2 אם הנבחן ציין אחד מסוגי הבכורות המוזכרים לעיל. =0 אחרת	6, 4, 2, 0
		ב.2. =2 מבין שלושת סוגי הבכורות אי-אפשר לפדות בכור בהמה טהורה ו/או שור, עז, כבש =0 אחרת	2, 0
		ב.3. =2 בכור שאי-אפשר לפדות אותו יש להקריבו על-גבי המזבח ולתת אותו לכוהן. =1 תשובה חלקית: להקריב על-גבי המזבח בלבד, או לתת לכוהן בלבד. =0 אחרת	2-0

מחווין למבחן 18 בתורה (בספר במדבר) לכיתה ד', נוסח ב', תשס"ח

מספר פריט	סוג פריט	התשובה הנכונה ופירוט רמות הביצוע	טווח הציון לתשובה
7	פתוח	א.1 = 2 הלוויים לא ינחלו נחלה. = 0 אחרת	2,0
		א.2 = 2 הם לא ינחלו נחלה כי הם מקבלים מעשרות מבני ישראל. לקבל גם תרומות במקום מעשרות. = 0 אחרת	2,0
		ב.1 = 2 הדברים נאמרו לבלעם. = 0 אחרת	2,0
		ב.2 = 2 ביקשו ממנו לקלל את עם ישראל. = 0 אחרת	2,0
		סה"כ	60

מחונן למבחן 18 בתורה (בספר במדבר) לכיתה ד', נוסח ב', תשס"ח

מספר פריט	סוג פריט	התשובה הנכונה ופירוט רמות הביצוע	טווח הציון לתשובה
חלק ב' – מקרא ופירוש רש"י			
8	פתוח	א. = 3 המצווה שקיימו בני דן: השבת אבידה. = 0 אחרת	3, 0
		ב. = 3 המילה המרמזת כי בני דן עסקו במצווה זו היא: "מאסף". לקבל גם ייתור ובלבד שהתשובה מכילה את המילה "מאסף". = 0 אחרת	3, 0
		ג. = 3 שבט דן נבחר לתפקידו כי היה מרובה באנשים ו/או באוכלוסין. = 0 אחרת	3, 0
9	פתוח	א. = 5 הקושי של רש"י הוא מדוע בני אהרן נחשבים לתולדות משה ו/או לבניו של משה. = 0 אחרת	5, 0
		ב. = 4 לפי דברי רש"י, משה לימד את בני אהרן תורה, ולכן זכה לכך שייקראו בניו. = 0 אחרת	4, 0
10	פתוח	א. = 3 "בני" הם עם ישראל. = 0 אחרת	3, 0
		ב. = 3 רש"י מסביר כי הדברים הנאמרים בפסוק ו' נאמרו על-ידי ישראל והדברים הנאמרים בפסוק ז' נאמרו על-ידי התורה או על-ידי ה'. = 0 אחרת	3, 0
		ג. = 3 המידה המאפיינת את בני ישראל היא כפיות טובה, ו/או כל תשובה אחרת שממנה משתמעת אי הכרת הטוב של בני ישראל. = 0 אחרת	3, 0

מחונן למבחן 18 בתורה (בספר במדבר) לכיתה ד', נוסח ב', תשס"ח

מספר פריט	סוג פריט	התשובה הנכונה ופירוט רמות הביצוע	טווח הציון לתשובה
11	פתוח	<p>א. = 3 הסבר המשפט "מכאן שאין מחזיקין במחלוקת": אין לקיים מחלוקת לאורך זמן, ו/או יש ליזום/להביא לסיומה של המחלוקת.</p> <p>= 0 אחרת</p>	3, 0
		<p>ב. = 3 רש"י לומד "שאין מחזיקין במחלוקת" מכך שמשה מנסה לפתור/ ליישב את המחלוקת, ו/או כי משה שולח לקרוא לדתן ולאבירים ואינו מחכה שהם יבואו אליו.</p> <p>= 0 אחרת</p>	3, 0
		<p>ג. = 3 המידה המאפיינת את מעשהו של משה רבנו היא רדיפת שלום, ו/או כל תשובה אחרת שממנה משתמע יישוב מחלוקת/ריב.</p> <p>= 0 אחרת</p>	3, 0
12	פתוח	<p>= 4 וסמוכין להם דגל מחנה יהודה והחונים עליו יששכר וזבולון טוב לצדיק טוב לשכנו לפי שהיו שכניו של משה שהיה עוסק בתורה נעשו גדולים בתורה.</p> <p>= 3 שגיאה אחת</p> <p>= 2 שתי שגיאות</p> <p>= 1 שלוש שגיאות</p> <p>= 0 ארבע שגיאות או יותר</p>	4—0
		סה"כ	40
		סה"כ כללי	100

מחווין למבחן 18 בתורה (בספר במדבר) לכיתה ד', נוסח ב', תשס"ח

מספר פריט	סוג פריט	התשובה הנכונה ופירוט רמות הביצוע	טווח הציון לתשובה
חלק ג' – שינון בע"פ			
ג'	פתוח	<p>1. וַיֹּסֵם שְׁמֹחֲתֵכֶם וַיְבַרְכֵיכֶם וַיְבָרְאֵי חֲדָשִׁיכֶם וַיִּתְקַעְתֶּם בַּחֲצֹצְרוֹת עַל עֲלֹתֵיכֶם וְעַל זִבְחֵי שְׁלָמֵיכֶם וְהָיָה לָכֶם לְזִכְרוֹן לִפְנֵי אֱלֹהֵיכֶם אֲנִי ה' אֱלֹהֵיכֶם.</p> <p>2. לֹא כֵן עֲבַדִּי מֹשֶׁה בְּכָל בֵּיתִי נֶאֱמַן הוּא. פֶּה אֵל פֶּה אֲדַבֵּר בּוֹ וּמִרְאָה וְלֹא בַחֲדוֹת וַתִּמְנַת ה' גִּבִּיט וּמַדּוּעַ לֹא יִרְאֶתֶם לְדַבֵּר בַּעֲבָדִי בְּמִשְׁפָּה.</p> <p>3. וַיִּצְעַק מֹשֶׁה אֶל ה' לֵאמֹר אֶל-נָא רַפָּא נָא לֵה .</p> <p>4. וַיֹּאמְרוּ אֵל כָּל עַדְת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר: הָאָרֶץ אֲשֶׁר עָבְרָנוּ בָּהּ לְ תוֹר אֶתְּהָ טוֹבָה הָאָרֶץ מְאֹד מְאֹד .</p> <p>5. וַיִּשָּׂא מִשְׁלוֹ וַיֹּאמֶר: מִן אֶרֶם יִנְחֲנִי בְּלֶק מְלֶךְ מוֹאָב מִהַרְרֵי קָדִם לָכֶה אֲרָה לִי יַעֲקֹב וּלְכֶה זַעֲמָה יִשְׂרָאֵל . מִה אֶקַּב לֹא קִבְּהָ אֶל וּמִה אֶזְעַם לֹא זַעַם ה'.</p> <p>6. אֶל-מוֹצִיאֹו מִמִּצְרַיִם כְּתוּעַפֶּת רָאִם לוֹ יֵאָכֵל גּוֹיִם צְרִיּוֹ וְעִצְמוֹתֵיהֶם יִגְרֹם וְחִצְיוֹ יִמְחָץ .</p> <p>ניקוד: הנבחן ישלים חמישה מתוך שישה פסוקים. על כל מילה חסרה או לא נכונה יש להוריד נקודה. אין להתחשב בשגיאות כתיב.</p> <p>הניקוד לכל פסוק בנפרד הוא:</p> <p>5 = על תשובה מלאה</p> <p>4 = על שגיאה אחת</p> <p>3 = על 2 שגיאות</p> <p>2 = על 3 שגיאות</p> <p>1 = על 4 שגיאות</p> <p>0 = על 5 שגיאות</p>	5-0
			5-0
			5-0
			5-0
			5-0
			5-0